

Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni istungi protokoll nr 178

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 28. september 2026

Algus 13.30, lõpp 14.23

Juhataja: Peeter Tali (esimees)

Protokollija: Roosmarii Kukk (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Anti Poolamets, Aivar Sõerd, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus, Luisa Värk

Komisjoni ametnikud: Teele Taklaja (nõunik)

Puudusid: Arvo Aller, Rain Epler, Tiit Maran, Maido Ruusmann ja Kristo Enn Vaga

Kutsutud: siseminister Igor Taro, siseministri nõunik Katarina Budrik, Siseministeeriumi nõunikud ning Justiits- ja Digiministeeriumi kommunikatsiooni ja väliskoostöö talituse Euroopa Liidu asjade nõunik Reet Kase (2. päevakorrapunkt); Justiits- ja Digiministeeriumi andmekaitseõiguse talituse juhataja Kristi Värk ja talituse nõunik Helen Uustalu (3. päevakorrapunkt); Riigikantselei EL sekretariaadi nõunik Age Inkinen (3. päevakorrapunkt); Riigikogu Kantselei avalike suhete osakonna pressinõunik Maris Meissaar (2.–4. päevakorrapunkt)

Päevakord:

3. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist - COM(2026) 314

3. Seisukoha andmine: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist - COM(2026) 314

Helen Uustalu andis ülevaate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist - COM(2026) 314. Ta sõnas, et määrus reguleerib isikuandmete kaitset EL-i institutsioonides ja asutustes ning kuulub laiemasse paketti, mis hõlmab ka Eurojusti ja Europol'i põhimääruse ning digivaldkonna Omnibusi kaudu isikuandmete kaitse üldmääruse muutmist. Eelnõuga laiendatakse määruse kohaldamisala Europol'ile, Eurojustile ja Euroopa

Prokuratuurile, et ühtlustada nende andmekaitsereeglid. Praegu on õiguskaitseasutuste eireeglid nende põhimäärustes, mida muudetakse paralleelselt. Eesti toetab ühtlustamist ning Euroopa Andmekaitseinspektorile õigust määrata ettekirjutuste täitmata jätmise korral trahvi. Samuti täpsustatakse andmete edastamise tingimusi, et edastamiseks peab olema õiguslik alus ja kolmanda riigi kohta tehtud kaitse piisavuse otsus ning erandjuhtudel võimaldatakse edastamist ka erimenetluse alusel. Eesti toetab neid muudatusi, sest need parandavad andmevahetust Schengeni ala institutsioonide ja asutuste vahel. Lisaks peavad selle määruse muudatused olema kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse muudatustega, näiteks rikkumisest teatamise tähtaja pikendamisega 72 tunnilt 96 tunnile ja teatamiskünnise tõstmisega ohult suurele ohule. Siiski on oluline vältida põhjendamatuid erinevusi EL-i institutsioonidele ja liikmesriikidele kohalduvates nõuetes.

Peeter Tali andis ülevaate [põhiseaduskomisjoni arvamusest](#) ning märkis, et komisjon otsustas konsensuslikult toetada Vabariigi Valitsuse esitatud seisukohti.

Urve Tiidus palus defineerida erinevust ohu ja suure ohu vahel.

Helen Uustalu vastas, et tegemist on määratlemata õigusmõistega, mille määratlemise kohta peaks andma juhise Euroopa Andmekaitse Nõukoda.

Peeter Tali sõnas, et peaks siiski olema selge hindamiskriteerium.

Helen Uustalu vastas, et ka Eesti kasutatakse määratlemata õigusmõisteid, mille osas lõpliku otsuse teeb kohus.

Lea Danilson-Järg küsis, kas EL-i institutsioonidele kehtivad isikuandmete kaitse üldmäärusest erinevad volitused või nõuded ning miks on neile vaja eraldi regulatsiooni.

Helen Uustalu vastas, et hetkel on vastav määrus olemas, kuid eriregulatsioonid kohalduvad õiguskaitseasutuste puhul. Õiguskaitse- ja kriminaalvaldkonna eripära arvestades koondatakse ühised normid ühte määrusesse ning asutusepõhised erinormid jäetakse vastava õiguskaitseasutuse põhimäärusesse.

Kristi Värk täiendas, et kui isikuandmete kaitse üldmäärus 2016. aastal vastu võeti, siis tehti eraldi EL-i institutsioonidele määrus, mis tugineb aluslepingutele. Kõikidele EL-i institutsioonide andmekaitse normidele on eraldi määrus, mis on sarnased isikuandmete kaitse üldmäärusega. Siiski on oluline see õigustehniliselt eraldi reguleerida EL-i õiguses.

Peeter Tali tegi ettepaneku Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas põhiseaduskomisjoni arvamusega.

Otsustati:

3.1. Toetada Vabariigi Valitsuse seisukohti kooskõlas põhiseaduskomisjoni arvamusega (konsensus: Vladimir Arhipov, Lea Danilson-Järg, Enn Eesmaa, Anti Poolamets, Aivar Sõerd, Peeter Tali, Kadri Tali, Tarmo Tamm, Urve Tiidus).

(...)

VÄLJAVÕTE

(allkirjastatud digitaalselt)

Peeter Tali

juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Roosmarii Kukk

protokollija

Väljavõtte õige

Roosmarii Kukk

Euroopa Liidu asjade komisjoni konsultant